

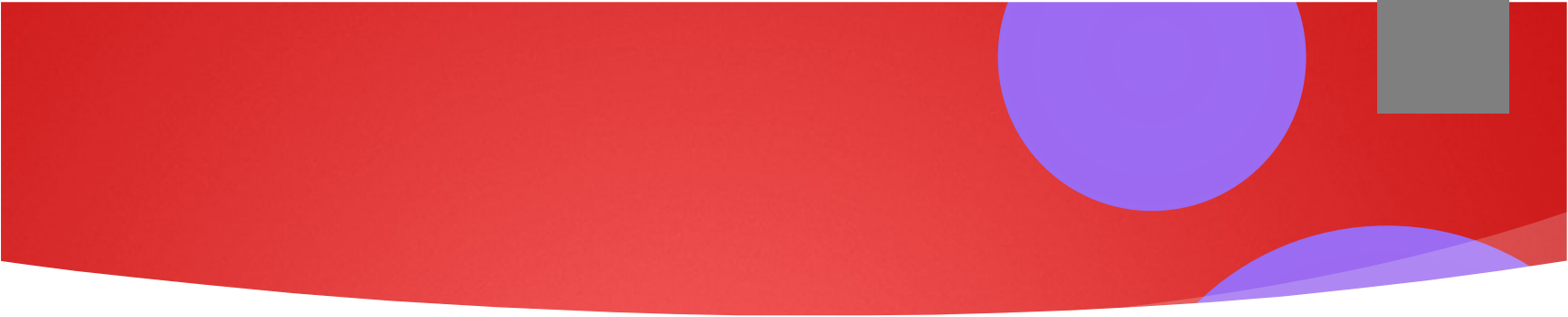
3.4 Συνεργασία στο σχολείο και στην τάξη

Διάρκεια: 5 ώρες

Εκπαιδευτής: Μελίνα Μουρτζιάπη

enterschoolmind

Η υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην παραγωγή της παρούσας έκδοσης δεν συνιστά αποδοχή του περιεχομένου, το οποίο αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών, και η Επιτροπή δεν μπορεί να αναλάβει την ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

enterschoolmind

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Συντονιστής
του έργου:

MMC Mediterranean
Management Centre

<http://www.mmclearningsolutions.com/>

Συνεργάτες του έργου

<http://www.cycert.org.cy/index.php/el/>

RINOVA
innovato, creato & regenerato

<http://dim-ap-varnavas-lef.schools.ac.cy/>

15billionebp

www.rinova.co.uk

<https://15billionebp.org/>

FH | JOANNEUM
University of Applied Sciences

www.dimitra.gr

<https://blogs.sch.gr/4dimtyrnavlar/>

<https://www.fh-joanneum.at/>

GRUPPO 4

<https://www.gruppo4.com/>

enterschoolmind

Κανόνες Εργαστηρίου

- ▶ Κινητά Τηλέφωνα
- ▶ Κάπνισμα
- ▶ Διαλείμματα
- ▶ Άλλα

Συμμετοχή

Σεβασμός

Εκφράστε τη γνώμη σας

enterschoolmind

Συνεργασία
στο σχολείο
και στην τάξη

enterschoolmind

«ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΕΣ
ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΝΑ
ΣΥΣΤΑΘΕΙ ΜΙΑ ΟΜΑΔΑ, ΕΙΝΑΙ
Η ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ Η
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ»

(Ορισμός EntreComp: The
Entrepreneurship
Competence Framework,
European Commission)

Μαθησιακά Αποτελέσματα

32. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ, ΟΠΩΣ ΣΥΜΒΙΒΑΣΜΟΣ, WIN-WIN, ΥΠΟΧΩΡΗΣΗ ΚΑΙ ΕΞΟΜΑΛΥΝΣΗ

33. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΠΑΡΙΘΜΗΣΗ ΤΩΝ ΒΑΣΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ GOLEMAN

34. ΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΡΟΛΩΝ ΣΕ ΜΙΑ ΟΜΑΔΑ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ

35. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΝΕΡΓΗΣ ΑΚΡΟΑΣΗΣ ΟΠΩΣ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΦΡΑΣΕΙΣ, ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΑΥΤΩΝ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥΣ

36. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΗΣ ΝΟΗΜΟΣΥΝΗΣ ΣΤΟΥΣ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ

37. ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ, ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΥ ΘΑ ΑΝΑΠΤΥΞΟΥΝ ΣΕ ΜΙΑ ΤΑΞΗ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

38. ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΧΕΣΕΩΝ ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ

The image features a solid red background. Scattered across it are several purple circles of varying sizes. In the top right corner, there is a grey rectangular tab. The text is centered within a large purple circle on the left side.

Επίλυση Συγκρούσεων

Τι είναι η επίλυση συγκρούσεων;

- ▶ Η επίλυση συγκρούσεων μπορεί να οριστεί ως η **άτυπη** ή **επίσημη** διαδικασία που χρησιμοποιούν δύο ή περισσότερα μέρη (άτομα ή οργανισμοί) για να βρουν μια ειρηνική λύση στη διαφωνία τους.

Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων

Αντιμετώπιση των καθημερινών συγκρούσεων μαθητών δημοτικού σχολείου

Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων: Εξαναγκασμός

- ▶ Σχετίζεται επίσης με την έννοια του **ανταγωνισμού**
- ▶ Ένα άτομο επιδιώκει σταθερά να καθυσυχάσει τις δικές του ανησυχίες **αδιαφορώντας για την αντίσταση** που πιθανόν να προβάλει το άλλο άτομο
- ▶ Αυτό μπορεί να συνεπάγεται την **προώθηση μιας άποψης σε βάρος μιας άλλης ή τη διατήρηση σταθερής αντίστασης** στις ενέργειες ενός άλλου ατόμου.

Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων: Win-win (Συνεργασία)

- ▶ Η εν λόγω τεχνική αναφέρεται και ως **αντιμετώπιση του προβλήματος ή επίλυση του προβλήματος**.
- ▶ Η συγκεκριμένη τεχνική περιλαμβάνει τη προσπάθεια ενός ατόμου να **συνεργαστεί με το άλλο άτομο** για να βρει μια λύση βάσει της οποίας κερδίζουν και οι δύο πλευρές « **win-win**». Επιδιώκεται η λύση που ικανοποιεί περισσότερο τις ανησυχίες και τις ανάγκες και των δύο πλευρών (ατόμων ή οργανισμών).
- ▶ Η προσέγγιση «**win-win**» προσβλέπει στην επίλυση των συγκρούσεων και αποτελεί ευκαιρία να επιτευχθεί ένα **επωφελές αποτέλεσμα και για τις δύο πλευρές**. Περιλαμβάνει τον εντοπισμό των ανησυχιών, των αναγκών και των επιδιώξεων των αντιπάλων και την προσπάθεια εξεύρεσης μιας εναλλακτικής λύσης που θα καλύπτει επαρκώς και τις δύο αντίπαλες πλευρές.

Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων: Συμβιβασμός

- ▶ Η εν λόγω τεχνική επίλυσης συγκρούσεων ονομάζεται και **συμφιλίωση**.
- ▶ Ο **συμβιβασμός** αναζητά μια αμοιβαία αποδεκτή λύση που ικανοποιεί εν μέρει και τις δύο πλευρές που διαφωνούν.
- ▶ Ο συμβιβασμός μπορεί να οδηγήσει **σε μια κατάσταση όπου κανένα από τα δύο μέρη δεν είναι ικανοποιημένο με το αποτέλεσμα, δηλαδή την κατάσταση lose - lose**. Μια τέτοια συνθήκη δεν συμβάλλει στην οικοδόμηση μιας μακροπρόθεσμης σχέσης εμπιστοσύνης.
- ▶ Μπορεί ακόμη και να απαιτεί **στενή παρακολούθηση** και **έλεγχο** για να διασφαλιστεί η αμοιβαία τήρηση των συμφωνιών.

Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων: Υποχώρηση

- ▶ Η **υποχώρηση** ή **αποφυγή καταστάσεων** συμβαίνει όταν ένα άτομο ούτε υπερασπίζεται τα συμφέροντα του ούτε αντιτίθεται στις επιδιώξεις του αντιπάλου του. Το άτομο δεν αντιμετωπίζει τη σύγκρουση, αλλά **αποσύρεται, αναβάλλει τη σύγκρουση ή απλώς αποχωρεί.**
- ▶ Η υποχώρηση είναι μια προσέγγιση που προκαλεί **χαμηλά επίπεδα άγχους.**
- ▶ Όταν η σύγκρουση είναι σύντομη, παρέχεται στους εμπλεκόμενους η δυνατότητα και ο χρόνος να επικεντρωθούν σε πιο σημαντικά ή πιο επείγοντα ζητήματα.

Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων: Εξομάλυνση διαφορών

- ▶ Αναφέρεται επίσης ως «**λείανση των γωνιών**». Η εξομάλυνση διαφορών έχει ως πρωταρχικό σκόπο την κάλυψη των αναγκών και ανησυχιών των αντιπάλων δίχως να δίνει **προτεραιότητα στις ανησυχίες κάποιου από τις δύο πλευρές**.
- ▶ Σε ορισμένες περιπτώσεις, η εξομάλυνση συμβάλλει στην **προστασία των σημαντικότερων συμφερόντων**, παραμερίζοντας παράλληλα τα λιγότερο σημαντικά ζητήματα.
- ▶ Η εξομάλυνση παρέχει την **ευκαιρία να εκτιμήσουμε εκ νέου** την κατάσταση και να την εξετάσουμε από διαφορετική οπτική γωνία.

«Μάχη ισχύος» μεταξύ δασκάλων και μαθητών

- ▶ **Η μάχη ισχύος** κάνει την εμφάνιση της εντός τάξης όταν οι μαθητές έρχονται σε αντιπαράθεση μεταξύ τους ή με τον δάσκαλό τους (π.χ. όταν ο δάσκαλος κάνει μια παρατήρηση στο μαθητή και ο μαθητής αρνείται να συμμορφωθεί με αυτή).
- ▶ Αρκετές φορές τόσο οι δάσκαλοι, όσο και οι μαθητές **χάνουν τον έλεγχο των συναισθημάτων τους**.
- ▶ Κάποιος πρέπει να κερδίσει και κάποιος πρέπει να χάσει
- ▶ Συμβαίνει συχνά όταν ο δάσκαλος είναι προκατειλημμένος απέναντι σε ένα μαθητή. Μια τέτοια στάση πιθανόν να ξυπνήσει δυσάρεστες αναμνήσεις στο μαθητή και να οδηγήσει σε αναβίωση δυσάρεστων περισταστικών του παρελθόντος.
- ▶ Οι μαθητές πιθανόν να γίνονται αντιδραστικοί για να προσελκύσουν την προσοχή και τον σεβασμό των συμμαθητών τους ή ακόμη και του ίδιου του δασκάλου.

Πώς μπορούν οι δάσκαλοι να αποφύγουν τις «μάχες ισχύος» με τους μαθητές

- ▶ **Επιδιώξτε την απεμπλοκή σας από τις μάχες εξουσίας:** παραμείνετε ήρεμοι, αποφύγετε να αντιδράσετε μπαίνοντας σε αντιπαράθεση
- ▶ **Χρησιμοποιήστε τακτικές για να ανακόψετε τον αυξανόμενο θυμό του μαθητή:** αποσπάστε την προσοχή του από τη σύγκρουση, απομακρύνετε άμεσα τον μαθητή από το περιβάλλον που του προκαλεί ένταση, υποβάλετε ανοιχτού τύπου ερωτήσεις για να κατανοήσετε την αιτία του προβλήματος και προσπαθήστε να βρείτε πιθανές λύσεις
- ▶ **Χρησιμοποιήστε τακτικές για να αποφύγετε την αντιπαράθεση:** χρησιμοποιήστε χιούμορ, αντικαταστήστε τις αρνητικές λέξεις με θετικές λέξεις
- ▶ **Δημιουργήστε μια θετική σχέση ανάμεσα στο μαθητή και τον δασκάλο:** ακούστε τους μαθητές σας με προσοχή
- ▶ **Ενισχύστε τη θετική συμπεριφορά** δίνοντάς στους μαθητές συγκεκριμένα και αναλυτικά σχόλια για την συμπεριφορά και την επίδοσή τους

The image features a solid red background. Scattered across it are several purple circles of varying sizes. In the top right corner, there is a grey rectangular tab. The text is centered in the left half of the image, overlaid on a large purple circle.

Συναισθηματική
νοημοσύνη

Καταιγισμός Ιδεών

- ▶ Τι είναι η συναισθηματική νοημοσύνη;

Συναισθηματική νοημοσύνη

Τι είναι η συναισθηματική νοημοσύνη;

- ▶ Η συναισθηματική νοημοσύνη αφορά την **ικανότητα αναγνώρισης** και διαχείρισης των **συναισθημάτων του ίδιου του ατόμου**, καθώς και της αναγνώρισης των **συναισθημάτων των άλλων**.

Δεξιότητες που σχετίζονται με τη συναισθηματική νοημοσύνη

- ▶ Η συναισθηματική νοημοσύνη περιλαμβάνει τουλάχιστον **τρεις δεξιότητες**:
 1. **Συναισθηματική επίγνωση** ή ικανότητα αναγνώρισης των **συναισθημάτων** κάποιου
 2. **Ικανότητα αξιοποίησης** αυτών των συναισθημάτων και της **εφαρμογής** τους σε λειτουργίες όπως η **σκέψη** και η **επίλυση προβλημάτων**
 3. **Ικανότητα διαχείρισης συναισθημάτων**, η οποία περιλαμβάνει:
 - ρύθμιση των συναισθημάτων του ατόμου όταν είναι απαραίτητο
 - υποστήριξη άλλων ατόμων στη διαχείριση των συναισθημάτων τους.

Πώς να αναπτύξετε τη συναισθηματική σας νοημοσύνη

5 βασικά στοιχεία της συναισθηματικής νοημοσύνης σύμφωνα με τον Goleman

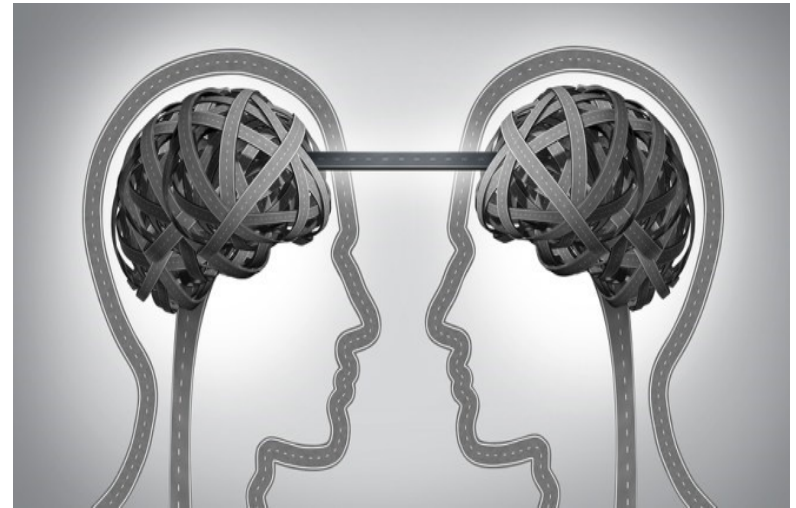
5 βασικά στοιχεία της συναισθηματικής νοημοσύνης

- ▶ **Αυτογνωσία** είναι η ικανότητα αναγνώρισης και κατανόησης των συναισθημάτων σας.
- ▶ **Αυτορρύθμιση** είναι η ικανότητα ελέγχου των συναισθημάτων και των παρορμήσεων.
- ▶ **Ενσυναίσθηση** είναι η ικανότητα εντοπισμού και κατανόησης των επιθυμιών, των αναγκών και των απόψεων των ατόμων γύρω σας.

5 βασικά στοιχεία της συναισθηματικής νοημοσύνης

- ▶ **Κίνητρα** - Τα άτομα με υψηλό βαθμό συναισθηματικής νοημοσύνης έχουν πάθος για να εκπληρώσουν τις εσωτερικές τους ανάγκες και στόχους.
- ▶ **Κοινωνικές Δεξιότητες** - Το να είσαι σε θέση να αλληλεπιδράσεις καλά με άλλους είναι μια άλλη σημαντική πτυχή της συναισθηματικής νοημοσύνης. Η αληθινή συναισθηματική κατανόηση συνεπάγεται την κατανόηση των συναισθημάτων των άλλων, και είναι σημαντικό να μπορείτε να καταφέρετε να χρησιμοποιείτε αυτές τις πληροφορίες σε καθημερινές αλληλεπιδράσεις και επικοινωνίες. Τα άτομα με ισχυρές κοινωνικές δεξιότητες έχουν συνήθως ομαδικό πνεύμα.

Συναισθηματική νοημοσύνη και συνεργασία με άλλους

- ▶ Το άτομο που διαθέτει την ικανότητα να αναγνωρίζει τα συναισθήματά του αλλά και τα συναισθήματα των άλλων εργάζεται αποτελεσματικά μέσα σε μια ομάδα.

Συναισθηματική νοημοσύνη στην τάξη

- ▶ Οι εκπαιδευτικοί οι οποίοι μπορούν να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των μαθητών τους έχουν την ικανότητα να **διαχειρίζονται αποτελεσματικά την τάξη** τους, χρησιμοποιώντας στρατηγικές που είναι κατανοητές και αποπνέουν αισθήματα κατανόησης και συμπόνιας, διατηρώντας παράλληλα το ενδιαφέρον των μαθητών και την αφοσίωσή τους στη μάθηση σε υψηλά επίπεδα.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενισχύουν στους μαθητές τους τον προβληματισμό όσον αφορά τα συναισθήματά τους και την παρατήρηση των αντιδράσεων **των συμμαθητών τους σε σχέση με τα συναισθήματα που εκδηλώνουν.**
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αναπτύξουν στρατηγικές για να βοηθήσουν τους μαθητές να **ελέγχουν τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις τους** (π.χ. Να ενισχύσουν τον προβληματισμό τους σχετικά με το πώς ενδέχεται να αντιδράσουν σε διαφορετικές καταστάσεις και στη συνέχεια να τους ενθαρρύνουν να παίξουν ένα παιχνίδι ρόλων, υιοθετώντας τις συμπεριφορές που προηγουμένως περιέγραψαν.

Συναισθηματική νοημοσύνη στην τάξη

- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να **υποστηρίξουν τους μαθητές στην ανάπτυξη ενσυναίσθησης**, ενθαρρύνοντάς τους να δουν τη ζωή από την οπτική γωνία ενός άλλου ατόμου.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να **ενθαρρύνουν τους μαθητές να βοηθούν τους άλλους**. Οι πράξεις φιλανθρωπίας τους διδάσκουν να προσφέρουν στην κοινότητα. Με αυτόν τον τρόπο, θα αναπτύξουν τις εγγενείς αξίες που συνοδεύουν την προσφορά.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να υποστηρίξουν τους μαθητές στην **εξάσκηση της επίλυσης των συγκρούσεων** και να μαθαίνουν πώς να διεκδικούν αλλά και να προσφέρουν ανάλογα την κατάσταση.

A red background with several purple circles of varying sizes. A grey tab is visible in the top right corner. The text is centered in white.

Ανάπτυξη ομάδας και
ρόλοι στην ομάδα

Τα 5 στάδια σύστασης της ομάδας του Tuckman

Τα 5 στάδια σύστασης της ομάδας του Tuckman: Στάδιο έντασης

- ▶ Αποτελεί περίοδο **προσανατολισμού** και **εξοικείωσης**
- ▶ Υπάρχει **αβεβαιότητα**, τα μέλη της ομάδας αναζητούν την ηγεσία και την εξουσία
- ▶ Οι ρόλοι και οι διαδικασίες δεν έχουν οριστεί με σαφήνεια
- ▶ Τα κύρια ζητήματα επικεντρώνονται στον **καθορισμό των στόχων**, των βασικών κανόνων και του καθηκοντολογίου
- ▶ Είναι λιγότερο πιθανό η ομάδα να έχει υψηλές απόδοσεις σε αυτό το στάδιο, εφόσον επικεντρώνεται περισσότερο στον παράγοντα άνθρωπο παρά στο έργο

Τα 5 στάδια σύστασης της ομάδας του Tuckman: Στάδιο Έντασης

- ▶ Είναι μια περίοδος που χαρακτηρίζεται από **σύγκρουση** και **ανταγωνισμό** καθώς αναδεικνύονται τα χαρακτηριστικά των διαφόρων προσωπικοτήτων και αναδύονται οι τάσεις για εξουσία και διεκδίκησης θέσεων
- ▶ Τα μέλη της ομάδας ενδέχεται να **διαφωνούν μεταξύ τους** σχετικά με τους στόχους της ομάδας και πιθανόν να σχηματιστούν υποομάδες τις οποίες διοικούν οι πιο ισχυρές προσωπικότητες
- ▶ Για να ξεπεράσουν αυτό το στάδιο τα μέλη πρέπει να συνεργαστούν για να υπερπηδήσουν τα εμπόδια, να αποδεχτούν τις ατομικές διαφορές και να εργαστούν ομαδικά παραμερίζοντας τις προσωπικές επιδιώξεις τους
- ▶ Η απόδοση της ομάδας μπορεί να **μειωθεί** σε αυτό το στάδιο επειδή η ενέργεια των μελών τη; επικεντρώνεται σε μη παραγωγικές δραστηριότητες.

Τα 5 στάδια σύστασης της ομάδας του Tuckman: Στάδιο Κανόνων

- ▶ Η **σύγκρουση επιλύεται** και τότε εμφανίζεται κάποιος βαθμός **ενότητας στην ομάδα**.
- ▶ Η **συναίνεση** αφορά την αποδοχή των μελών για το ποιος είναι ο ρόλος του ηγέτη και του κάθε μέλους ξεχωριστά.
- ▶ Τα μέλη μαθαίνουν να **συνεργάζονται** και να αναλαμβάνουν την ευθύνη των πράξεών τους και αρχίζουν να εργαζονται για την επιτυχία των στόχων της ομάδας
- ▶ Η απόδοση της ομάδας **αυξάνεται** κατά τη διάρκεια αυτού του σταδίου

Τα 5 στάδια σύστασης της ομάδας του Tuckman: Στάδιο εκτέλεσης

- ▶ Η συναίνεση και η συνεργασία έχουν καθιερωθεί
- ▶ Η ομάδα είναι ώριμη, οργανωμένη και έχει βρει τους ρυθμούς της
- ▶ Τα μέλη της ομάδας επικεντρώνονται στην επίλυση προβλημάτων και στην επίτευξη των στόχων της ομάδας
- ▶ Η απόδοση της ομάδας σε αυτό το στάδιο είναι πάντα υψηλή

Τα 5 στάδια σύστασης ομάδας του Tuckman: Στάδιο Επιτυχίας/Διάλυσης

- ▶ Οι περισσότεροι από τους στόχους της ομάδας έχουν επιτευχθεί.
- ▶ Η έμφαση δίνεται στην ολοκλήρωση των τελικών εργασιών και στην τεκμηρίωση της προσπάθειας και των αποτελεσμάτων.
- ▶ Καθώς ο φόρτος εργασίας μειώνεται, τα μέλη της ομάδα μπορούν να μεταφερθούν σε άλλες ομάδες και η ομάδα να ανασυσταθεί.
- ▶ Μπορεί να υπάρξει απογοήτευση εξαιτίας της διάλυσης της ομάδας, αλλά και ικανοποίηση για τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν.

Ομαδική Συζήτηση

- ▶ Πώς εφαρμόζεται το μοντέλο των σταδίων ανάπτυξης της ομάδας του Tuckman στο σχολικό περιβάλλον;
- ▶ Ποιες στρατηγικές θα χρησιμοποιούσατε για να καθοδηγήσετε την ομάδα σας έτσι ώστε να περάσει επιτυχώς από τα πρώτα δύο στάδια (σχηματισμός, ένταση) της ανάπτυξης της ομάδας;

Ρόλοι ομάδας

- ▶ Οι **ρόλοι της ομάδας** αναφέρονται στον τρόπο συμπεριφοράς ενός ατόμου και στο ποιες εργασίες θα εκτελέσει εντός μίας ομάδας.
- ▶ Οι εκπαιδευτικές στρατηγικές και τακτικές μπορούν να συμβάλουν στον καθορισμό του ρόλου των μελών της ομάδας
- ▶ Η συγκεκριμένη διεργασία ονομάζεται: **κατανομή ρόλων για ομαδική εργασία** ή **κανόνες συνεργασίας**.

Διαδικασία για τον καθορισμό των ρόλων της ομάδας

- ▶ Διαδικασία για τον καθορισμό των ρόλων της ομάδας
- ▶ Εξηγήστε τους ρόλους στους μαθητές
- ▶ Σχεδιάστε δραστηριότητες που αξιοποιούν τα αποτελέσματα της συζήτησης που προηγήθηκε εντός των ομάδων, μεταξύ ομάδων και σε επίπεδο τάξης.
- ▶ Συζήτηση

Ρόλοι Ομάδας: Ο Συντονιστής/Ηγέτης/Διευθυντής

- ▶ Διασφαλίζει ότι επιτυγχάνονται οι στόχοι
- ▶ Διαχειρίζεται τη συζήτηση
- ▶ Συντονίζει τις εργασίες ή συντονίζει τη συζήτηση
- ▶ Διασφαλίζει ότι η εργασία (στόχοι της ομάδας) έχει ολοκληρωθεί και ότι τηρούνται οι προθεσμίες

Ρόλοι ομάδας: Ο Γραμματέας

- ▶ Σημειώνει σημαντικές σκέψεις που εκφράζονται στην ομάδα
- ▶ Γράφει την τελική περίληψη των όσων έχουν συζητηθεί στην ομάδα

Ρόλοι ομάδας: Ο Ομιλήτης

- ▶ Παρουσιάζει τα αποτελέσματα σε άλλες ομάδες / στην τάξη
- ▶ Δίνει απαντήσεις σε ερωτήματα της ομάδας και προτείνει λύσεις

Ρόλοι ομάδας: Ο Εμπυχωτής

- ▶ Ξεκινά τη συζήτηση για ένα ζήτημα και ενθαρύνει όλα τα μέλη της ομάδας να συμμετέχουν
- ▶ Μερικές φορές επαναλαμβάνει ή παραφράζει ό,τι μόλις ειπώθηκε, συνοψίζοντας το περιεχόμενο .

Encourager ses élèves

La positive attitude
pour un
enseignement
heureux et réussi !

Ρόλοι ομάδας: Ο Ελεγκτής

- ▶ Ελέγχει την ακρίβεια και τη σαφήνεια των όσων λέχθηκαν κατά τις συζητήσεις
- ▶ Ελέγχει τη γραπτή εργασία

CHECKLIST

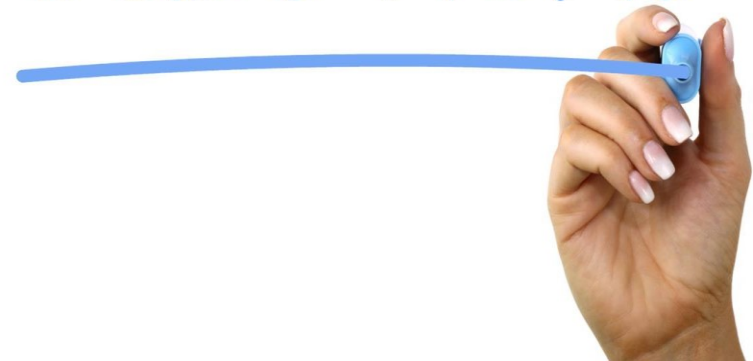
-
-
-
-

Ρόλοι ομάδας: Ο ερωτών / αμφισβητίας

- ▶ Θέτει ερωτήσεις
- ▶ Ελέγχει τις εναλλακτικές επιλογές της ομάδας και την εφαρμογή της εργασίας της ομάδας σε διάφορα περιβάλλοντα, πριν τα μέλη της ομάδας οριστικοποιήσουν το σχέδιο δράσης.

QUESTIONS

The image features a solid red background. Scattered across the background are several overlapping circles in a light purple color. In the top right corner, there is a grey rectangular tab, similar to a folder tab. The text is centered in the left half of the image, overlaid on a large purple circle.

Προώθηση της
συνεργασίας

Συνεργατική μάθηση στο σχολείο

- ▶ Η συνεργατική μάθηση είναι κάτι **περισσότερο** από το να βρίσκονται οι **μαθητές στον ίδιο χώρο και να κάθονται δίπλα δίπλα ή από το να** βοηθούν τα άλλα μέλη της ομάδας να ολοκληρώσουν την εργασία τους.
- ▶ Οι μαθητές που ολοκληρώνουν την εργασία τους πιο νωρίς από άλλα μέλη της ομάδας μπορούν να βοηθήσουν τους υπόλοιπους της ομάδας να ολοκληρώσουν την εργασία που τους έχει ανατεθεί. Η εν λόγω διαδικασία αποτελεί μια μορφή συνεργατικής μάθησης.
- ▶ Κατά την δημιουργία της ομάδας μαθητών προσπαθείστε να επιλέξετε προσεκτικά τα μέλη που θα την απαρτίζουν, ώστε όλα τα μέλη της ομάδας να συμβάλουν ενεργά και αποτελεσματικά στην ολοκλήρωση των εργασιών που θα ανατεθούν στην ομάδα.

Κριτήρια Συνεργατικής Εμπειρικής Μάθησης

- ▶ Κατανομή της εργασίας στους μαθητές που αποτελούν την ομάδα
- ▶ Αλληλεπίδραση πρόσωπο με πρόσωπο μεταξύ των μαθητών
- ▶ Ανάθεση συγκεκριμένων ρόλων και καθηκόντων στους μαθητές
- ▶ Ομαδική επεξεργασία και επίλυση μιας εργασίας

Κριτήρια Συνεργατικής Εμπειρικής Μάθησης

- ▶ **Θετική αλληλεξάρτηση** βάσει της οποίας όλοι οι μαθητές πρέπει να υλοποιούν τα καθήκοντα που τους έχουν ανατεθεί για να ολοκληρωθεί η εργασία που έχει αναλάβει η ομάδα
- ▶ **Ατομική ευθύνη** για την ολοκλήρωση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί σε κάθε μέλος
- ▶ Η ανάπτυξη **κοινωνικών δεξιοτήτων** ως αποτέλεσμα της συνεργατικής αλληλεπίδρασης
- ▶ Πρόνοια για παροχή **ανταμοιβών στην ομάδα** από τον δάσκαλο

Ανταγωνιστική μάθηση

- ▶ Δεν υπάρχει καμιά αλληλεπίδραση μεταξύ των μαθητών
- ▶ Ο μαθητής δε λογοδοτεί σε άλλους στην ομάδα (όταν υπάρχει ομάδα)
- ▶ Ο μαθητής είναι υπεύθυνος μόνο για τον εαυτό του
- ▶ Ομοιογενής ομαδοποίηση, εάν υπάρχει
- ▶ Ο μαθητής λειτουργεί αυτονομία.
- ▶ Δε δίνεται προσοχή στις κοινωνικές δεξιότητες
- ▶ Οι ανταμοιβές προσφέρονται μόνο για ατομική προσπάθεια

Ομαδική μάθηση στην τάξη

- ▶ Οι ομάδες συνήθως συνεργάζονται σε **εργασίες που απαιτούν χρόνο για να υλοποιηθούν**.
- ▶ Στις ομάδες κάθε μέλος είναι **υπεύθυνο όχι μόνο για την δική του μάθηση, αλλά και** για τη διασφάλιση ότι και τα άλλα μέλη της ομάδας μαθαίνουν το υλικό που έχει ανατεθεί στην ομάδα.
- ▶ Όσοι **κατανοούν** το μάθημα/υλικό είναι υπεύθυνοι για να υποστηρίξουν και τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας στην κατάκτηση της γνώσης.
- ▶ Οι ομάδες προχωρούν σε μια νέα ενότητα μελέτης **όταν όλα τα μέλη της** ομάδας έχουν καταφέρει να καταλάβουν το μάθημα και να κατακτήσουν την απαραίτητη γνώση.

Προώθηση της συνεργασίας

- ▶ Τα μέλη της ομάδας είναι συνυπεύθυνα για τη **συμπεριφορά** όλων των μελών της ομάδας
- ▶ Τα μέλη της ομάδας προσφέρουν βοήθεια και καθοδήγηση αλλά εισηγούνται και προτάσεις με σκοπό τη βελτίωση της συμπεριφοράς όλων των μελών της ομάδας.

Βιωματικό Εργαστήριο

- ▶ Συνεργαστείτε για να δημιουργήσετε ένα αντίγραφο του αντικειμένου.

The image features a solid red background. Scattered across the field are several overlapping circles of a light purple color. In the top right corner, there is a grey rectangular tab, similar to a folder tab. The text 'Ενεργή ακρόαση' is centered in the lower half of the image, written in a white, clean, sans-serif font.

Ενεργή ακρόαση

Ενεργή ακρόαση στην τάξη

Η ενεργή ακρόαση στην τάξη μπορεί να χρησιμοποιηθεί για:

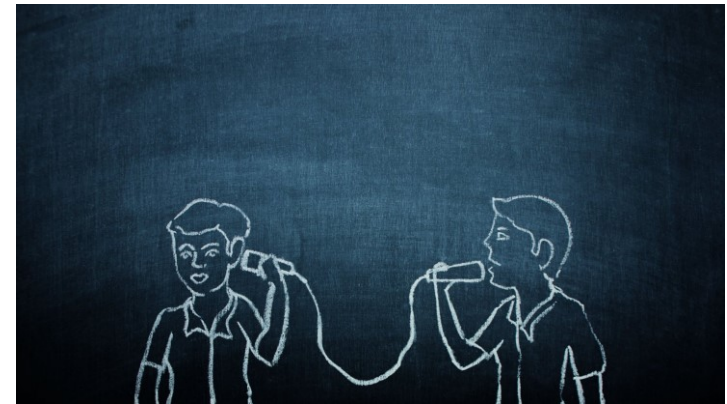
- ▶ να ενισχύσει την αυτο-κατανόηση
- ▶ να βελτιώσει τις σχέσεις ανάμεσα στους μαθητές
- ▶ να νιώσουν οι μαθητές ότι γίνονται κατανοητοί όταν εκφραζονται
- ▶ Να νιώσουν οι μαθητές ότι είναι σημαντικοί
- ▶ να διευκολυνθεί η μάθηση

Ενεργή ακρόαση στην τάξη

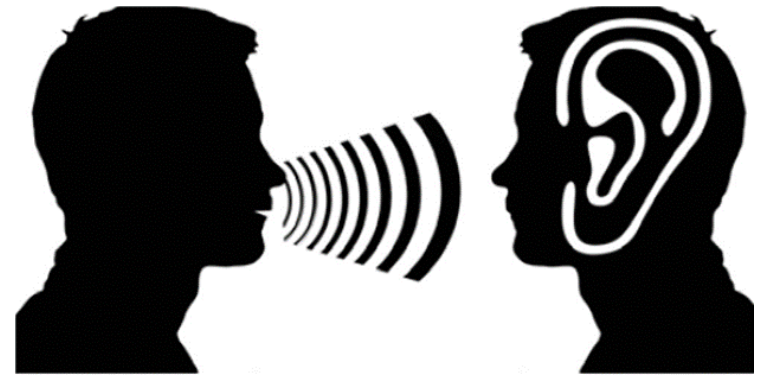
Μέσω της ενεργούς ακρόασης οι δάσκαλοι βοηθούν τους μαθητές να **ξεπεράσουν τις κακές συνήθειες που οι περισσότεροι έχουμε όταν ακούμε τον συνομιλητή μας**. Αυτές μπορεί να είναι :

- ▶ Επικεντρώση ενδιαφέροντος σε **εσωτερικούς περισπασμούς**
- ▶ Ανάπτυξη **προκατάληψης σε σχέση με τον συνομιλητή μας** λόγω μιας παρατήρησης που μπορεί να είχε κάνει παλαιότερα και με την οποία διαφωνεί ο ακροατής
- ▶ **Εστίαση στα προσωπικά χαρακτηριστικά** του ομιλητή ή στον μη αποτελεσματικό τρόπο μεταφοράς των πληροφοριών, γεγονός που **παρεμποδίζει την κατανόηση**

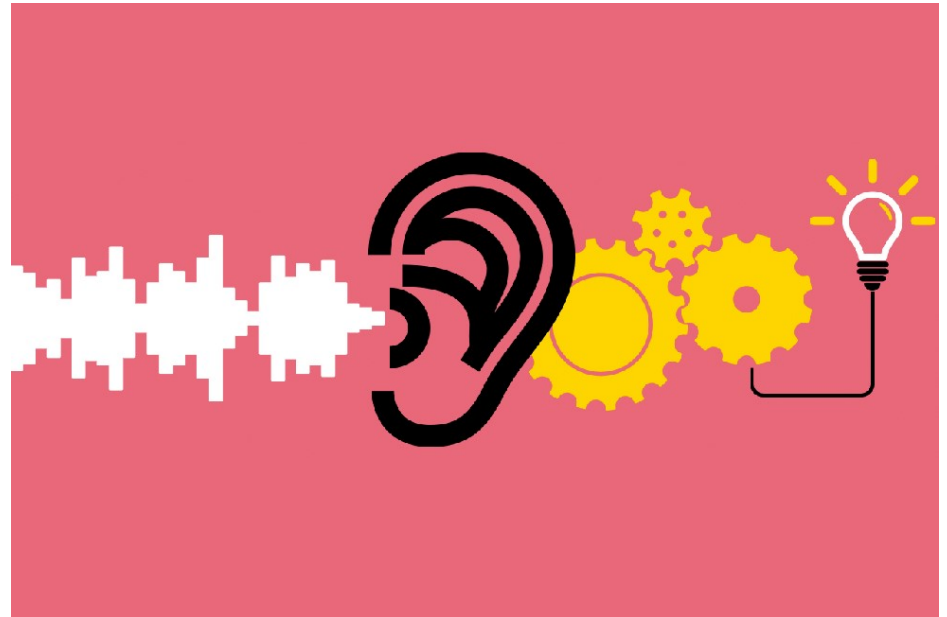
Βήματα κατακτησης της ενεργής ακρόασης

- ▶ **Κοιτάξτε** τον συνομιλητή σας με προσοχή και αναβάλετε άλλα πράγματα που κάνετε εκείνη τη στιγμή
- ▶ Ακούστε όχι μόνο τις λέξεις, αλλά το **συναίσθημα**
- ▶ Επιδείξτε **ειλικρινές ενδιαφέρον για όσα** αναφέρει ο συνομιλητής σας
- ▶ **Επαναλάβετε** αυτό που είπε ο συνομιλητής σας παραφράζοντας.
- ▶ Κάντε **διευκρινιστικές** ερωτήσεις
- ▶ Αναγνωρίστε τα **συναισθήματά** σας και τις **υπάρχουσες** απόψεις
- ▶ Εάν πρέπει να τοποθετηθείτε σε σχέση με αυτά που ακούσατε, κάντε το αφού ο συνομιλητής σας ολοκληρώσει αυτό που ήθελε να σας πει

Λεκτικά σήματα ενεργής ακρόασης

- ▶ Χρήση της λέξης «Σε ακούω»
- ▶ Αποσαφήνιση
- ▶ Επικύρωση δηλώσεων
- ▶ Δηλώσεις υποστήριξης/επιβεβαίωσης
- ▶ Δηλώσεις αναστοχασμού
- ▶ Παραφράσεις
- ▶ Σύνοψη/περίληψη

Μη λεκτικά σήματα ενεργής ακρόασης

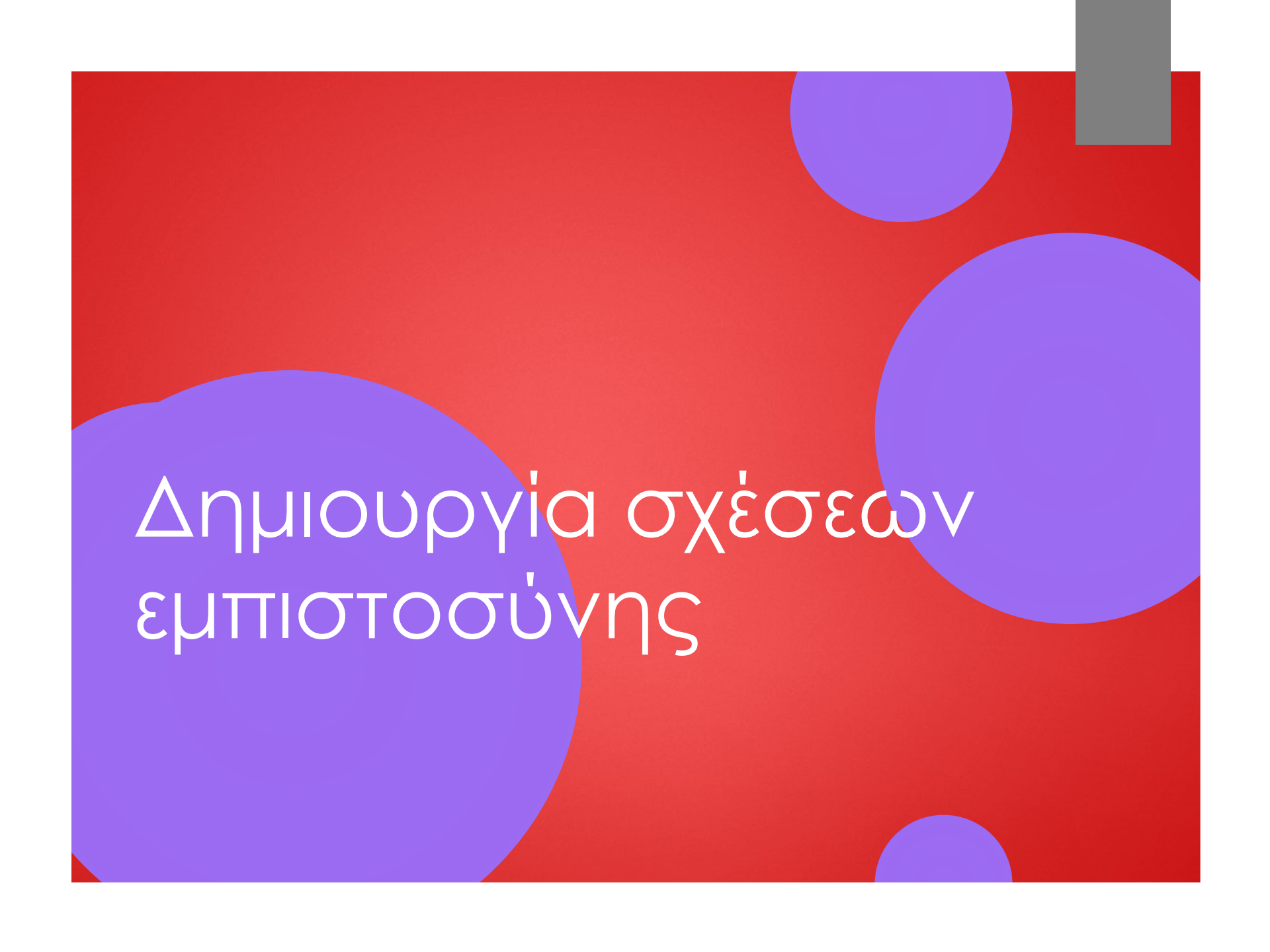
- ▶ Καλή επαφή με τα μάτια
- ▶ Εκφράσεις του προσώπου
- ▶ Γλώσσα του σώματος
- ▶ Σιωπή
- ▶ Αγγιγματα
- ▶ Νεύματα

Ομαδική Άσκηση

- ▶ Εξάσκηση στην ενεργή ακρόαση

The image features a solid red background. Scattered across the background are several overlapping circles in a vibrant purple color. In the top right corner, there is a grey rectangular tab, resembling a piece of paper or a folder tab. The text is centered in the lower half of the image, overlaid on a large purple circle.

Δημιουργία σχέσεων
εμπιστοσύνης

Τρόποι οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης στην τάξη

Μιλήστε για εμπιστοσύνη

- ▶ Η καλλιέργεια εμπιστοσύνης πρέπει να ξεκινήσει τη στιγμή που οι μαθητές μπαίνουν στην τάξη.
- ▶ Ξεκινήστε μια συζήτηση στην τάξη για την σημασία της εμπιστοσύνης σε όλες τις σχέσεις αλλά και στη σχέση δασκάλου-μαθητή που αφορά στη μάθηση.
- ▶ Ζητήστε από τους μαθητές σας να μοιραστούν στην τάξη παραδείγματα για το πώς οι δάσκαλοι και οι μαθητές μπορούν να κερδίσουν και να δείξουν εμπιστοσύνη στην τάξη.

Τρόποι οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης στην τάξη

Δώστε στους μαθητές ευθύνες

- ▶ Δώστε στους μαθητές σας ευθύνες και εμπιστευθείτε τους ότι θα ολοκληρώσουν τις εργασίες που έχετε ορίσει για αυτούς.
- ▶ Εάν δείτε ότι ένας μαθητής δεν έχει ολοκληρώσει τη δουλειά του στον αναμενόμενο χρόνο μην το κάνετε εσείς για εκείνον. Εάν ολοκληρώσετε εσείς την εργασία που του έχετε αναθέσει, του δείχνετε ότι δεν πιστεύετε ότι μπορεί να καταφέρει να την ολοκληρώσει μόνος του. Αντ' αυτού, κάντε υπομονή και δώστε του λίγο ακόμη χρόνο.

Τρόποι οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης στην τάξη

Να είστε ανεκτικοί

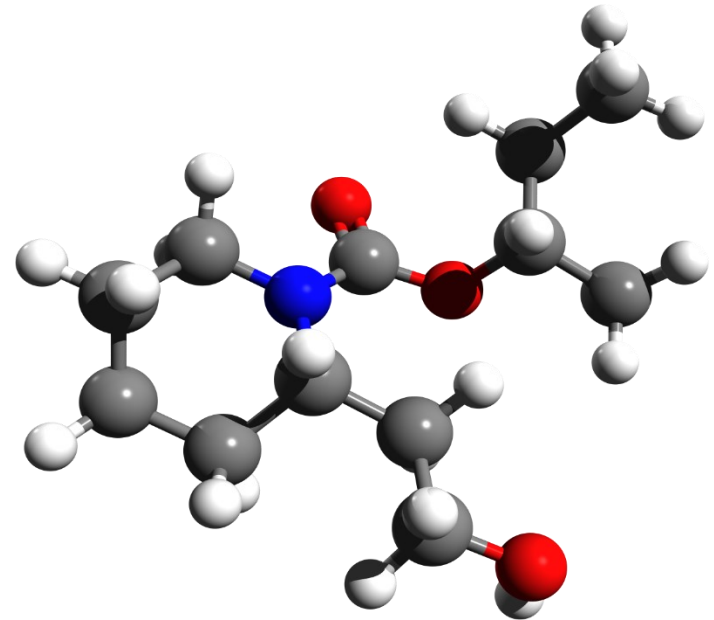
- ▶ Να λαμβάνετε υπόψη τις παλαιότερες αρνητικές εμπειρίες που μπορεί να έχουν επηρεάσει την ικανότητα και τη διάθεση ενός μαθητή να εμπιστευτείται.
- ▶ Εάν ένας μαθητής έχει μάθει να μην εμπιστευτείται ενήλικες, δεν θα έχει κανένα λόγο να εμπιστευτείται έναν δάσκαλο, τουλάχιστον στην αρχή.
- ▶ Να είστε υπομονετικοί και αφιερώστε λίγο χρόνο για να γνωρίσετε τους μαθητές σας προτού καταλήξετε ότι δεν μπορούν να εμπιστευτούν.

Τρόποι οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης στην τάξη

Παροχή δομής

- ▶ Η δομή κάνει τους μαθητές να αισθάνονται ασφαλείς και οδηγεί σε αποδοτικότερη μάθηση.
- ▶ Είναι απαραίτητο οι δάσκαλοι να καθορίσουν νωρίς τον τρόπο και το σκοπό της μάθησης, καθιερώνοντας σαφείς προσδοκίες και εφαρμόζοντας δομημένες διαδικασίες στην τάξη.
- ▶ Είναι εξίσου κρίσιμο οι μαθητές να παρατηρούν όταν ξεπερνούν τα όρια ότι ακολουθούνται οι κανόνες και οι δομές που είχαν συμφωνηθεί.
- ▶ Μια δομημένη τάξη δε χάνει χρόνο άσκοπα.

Τρόποι οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης στην τάξη

Διδάξτε επιδικνύοντας ενθουσιασμό και πάθος

- ▶ Οι μαθητές θα ανταποκριθούν θετικά όταν ένας δάσκαλος είναι ενθουσιώδης και παθιασμένος με το περιεχόμενο των όσων διδάσκει.
- ▶ Ο ενθουσιασμός είναι μεταδοτικός. Όταν ένας εκπαιδευτικός εισάγει νέο περιεχόμενο με ενθουσιασμό, οι μαθητές θα το αποδεχτούν και θα ενθουσιαστούν με αυτό.
- ▶ Ο ενθουσιασμός σε μια τάξη ενισχύει τη θέληση για μάθηση και δημιουργεί ένα ασφαλές και ευχαριστό περιβάλλον για την μεταδοση των γνώσεων και την αλληλεπίδραση.

Τρόποι οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης στην τάξη

Ενσωματώστε το χιούμορ στα μαθήματα

- ▶ Η διδασκαλία και η μάθηση δεν πρέπει να είναι βαρετή. Οι περισσότεροι λατρεύουν να γελούν. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να ενσωματώσουν το χιούμορ στα μαθήματά τους καθημερινά.
- ▶ Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την χρήση ενός αστείου που σχετίζεται με το περιεχόμενο του μαθήματος που διδάσκετε εκείνη την ημέρα. Επίσης μπορείτε να αυτοσαρκαστείτε ή να γελάσετε με τον εαυτό σας όταν κάνετε ένα αφελές λάθος ή μια απροσεξία.
- ▶ Το χιούμορ έρχεται σε διάφορες μορφές και οι μαθητές ανταποκρίνονται πάντα σε αυτό.

- ▶ Τεχνικές επίλυσης συγκρούσεων όπως συμβιβασμός, win-win, υποχώρηση και εξομάλυνση θα πρέπει να χρησιμοποιούνται στην τάξη για να ενθαρρύνεται η συνεργασία μεταξύ των μαθητών και να προωθείται η συνεργατική μάθηση
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να αναπτύξουν τη συναισθηματική τους νοημοσύνη και να εφαρμόζουν σχετικές δεξιότητες στο μάθημά τους. Επίσης, να υποστηρίζουν τους μαθητές τους στο να αναπτύξουν δεξιότητες συναισθηματικής νοημοσύνης έτσι ώστε να βελτιώσουν τη μάθησή τους.
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να βλέπουν τους μαθητές ως ομάδα που περνά από διαφορετικά στάδια ανάπτυξης με τελικό σκοπό την υψηλή απόδοση.
- ▶ Οι τεχνικές ενεργής ακρόασης πρέπει να χρησιμοποιούνται από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς, καθώς και να διδάσκονται στους μαθητές με σκοπό τη βελτίωση της συνολικής μαθησιακής τους εμπειρίας
- ▶ Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να δημιουργήσουν ένα ασφαλές περιβάλλον τάξης όπου οι μαθητές μπορούν να συνεργαστούν και να οικοδομήσουν σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ τους.

Βασικά σημεία

Προτάσεις για αυτο-καθοδηγούμενη μάθηση

- ▶ Liz Slater, "Teachers: building high-performing and improving education systems, *Education Development Trust* 2013.
<https://www.educationdevelopmenttrust.com/EducationDevelopmentTrust/files/04/04ca44b5-b70e-4775-82a0-645cfd6483b2.pdf>
- ▶ Ke Huang & Xianxuan Xu, "Developing Emotionally Intelligent Teachers", *TIE Online* 2019.
<https://www.tieonline.com/article/2549/developing-emotionally-intelligent-teachers>
- ▶ Hallam, Ireson, Davies, *Effective Pupil Grouping in the Primary School: A Practical Guide*, Routledge 2013.
https://books.google.com.cy/books/about/Effective_Pupil_Grouping_in_the_Primary.html?id=9J9I3Y88KslC&source=kp_book_description&redir_esc=y
- ▶ McNaughton, Hamlin, McCarthy, Head-Reeves, Schreiner, "Learning to Listen: Teaching an Active Listening Strategy to Preservice Education Professionals", *Topics in Early Childhood Special Education* 27, 2008, 223-231.
<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/0271121407311241>
- ▶ Active Listening Teachers' Manual
<https://www.scribd.com/document/239092429/Active-Listening-1-TB>
- ▶ Gillies, Ashman, Terwel (eds), *The Teacher's Role in Implementing Cooperative Learning in the Classroom*, Springer 2008.
<https://link.springer.com/book/10.1007/978-0-387-70892-8>

